

Zaak C-392/21

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

24 juni 2021

Verwijzende rechter:

Curte de Apel Cluj (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

12 april 2021

Appellant-verzoeker:

TJ

Geïntimideerde-verweerster:

Inspectorat General pentru Imigrări

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Hoger beroep ingesteld door TJ, appellant-verzoeker, in een geding met de Inspectorat General pentru Imigrări (algemene inspectie immigratie, Roemenië), geïntimideerde-verweerster, tegen het civiele vonnis van de Tribunal Cluj (rechter in eerste aanleg Cluj, Roemenië) in een administratief en fiscaal geschil betreffende ambtenaren in vaste dienst.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

Op grond van artikel 267 VWEU wordt verzocht om uitlegging van artikel 9 van richtlijn 90/270/EEG van de Raad van 29 mei 1990 betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot het werken met beeldschermapparatuur.

Prejudiciële vragen

- 1) Moet de uitdrukking „speciale correctiemiddelen” in artikel 9 van richtlijn 90/270/EEG van de Raad van 29 mei 1990 betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot het werken met beeldschermapparatuur aldus worden uitgelegd dat corrigerende brillen daar niet onder kunnen vallen?
- 2) Moet de uitdrukking „speciale correctiemiddelen” in artikel 9 van richtlijn 90/270/EEG van de Raad aldus worden uitgelegd dat zij enkel betrekking heeft op middelen die uitsluitend op de werkplek of bij het verrichten van arbeidstaken worden gebruikt?
- 3) Heeft de in artikel 9 van richtlijn 90/270/EEG van de Raad neergelegde verplichting om een speciaal correctiemiddel te verstrekken enkel betrekking op de aankoop van het middel door de werkgever of kan zij ruim worden uitgelegd, in die zin dat zij ook de situatie omvat waarin de werkgever de kosten draagt die de werknemer maakt om het middel aan te schaffen?
- 4) Is het verenigbaar met artikel 9 van richtlijn 90/270/EEG van de Raad dat de werkgever deze kosten dekt in de vorm van een algemene salarisverhoging, die permanent wordt uitgekeerd als een „verhoging in verband met belastende arbeidsomstandigheden”?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Artikel 9 van richtlijn 90/270/EEG van de Raad van 29 mei 1990 betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot het werken met beeldschermapparatuur.

Aangevoerde nationale bepalingen

Hotărârea Guvernului nr. 1028/2006, privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare (regeringsbesluit nr. 1028/2006 houdende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot het werken met beeldschermapparatuur; hierna: „besluit nr. 1028/2006”), waarbij richtlijn 90/270 in het Roemeense nationale recht is omgezet:

„Artikel 12

De werknemers moeten een passend onderzoek van de ogen en van het gezichtsvermogen kunnen ondergaan, uitgevoerd door iemand die de daartoe vereiste competentie bezit:

- a) alvorens met het werken met een beeldscherm te beginnen, in het kader van het medisch onderzoek bij de aanstelling;

- b) daarna op gezette tijden;
- c) wanneer zich gezichtsstoornissen voordoen die het gevolg kunnen zijn van het werken met een beeldscherm.

Artikel 13

De werknemers moeten een oftalmologisch onderzoek kunnen ondergaan indien de resultaten van het in artikel 12 bedoelde onderzoek zulks vereisen.

Artikel 14

Indien de resultaten van het in artikel 12 of artikel 13 bedoelde onderzoek dit vereisen, en de normale correctiemiddelen niet kunnen worden gebruikt, moeten de werknemers speciale, met het betrokken werk verband houdende correctiemiddelen krijgen.

Artikel 15

De ter uitvoering van de artikelen 12 tot en met 14 genomen maatregelen mogen in geen geval kosten voor de werknemers met zich meebrengen.”

Legea nr. 319/2006, privind securitatea și sănătatea în muncă (wet nr. 319/2006 betreffende veiligheid en gezondheid op het werk), waarvan artikel 5, onder j), bepaalt dat onder „persoonlijke beschermingsmiddelen” moet worden verstaan „iedere uitrusting die bestemd is om door een werknemer te worden gedragen of gebruikt teneinde hem te beschermen tegen een of meer risico's die zijn veiligheid en gezondheid op het werk in gevaar kunnen brengen, alsmede alle aanvullingen of accessoires die daartoe kunnen bijdragen”.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Bij akte van 19 juni 2020, ingediend bij de Tribunal Cluj, heeft TJ, verzoeker, de Inspectorat General pentru Imigrări, verweerster, gedagvaard en de rechter verzocht verweerster te veroordelen tot betaling van een bedrag van 2 629 Roemeense leu (RON), dat overeenkomt met de tegenwaarde van het speciale gezichtscorrectiemiddel en van de kassabonnen van de bril, de glazen, het montuur en de arbeidskosten.
- 2 Verzoeker heeft verklaard dat hij werkzaam was bij de Inspectorat General pentru Imigrări, de migratiedienst van de provincie Cluj, en dat hij gezien zijn functie genoodzaakt was om zijn werkzaamheden te verrichten voor een beeldscherm, met de volgende bijkomende risicofactoren: intermitterende verlichting, gebrek aan natuurlijk licht, buitensporige neuropsychologische belasting en vermindering van de gezichtsscherpte.
- 3 Verzoeker heeft aangevoerd dat al deze omstandigheden hadden geleid tot een duidelijke achteruitgang van zijn gezichtsvermogen, met als gevolg dat hij op

aanbeveling van de medisch specialist zijn bril moest vervangen omdat de dioptrieën waren veranderd en hij was gediagnosticeerd met lichte hypermetropie en een presbyopie.

- 4 Verzoeker heeft aangegeven dat deze kosten niet door het nationale socialezekerheidsstelsel konden worden gedekt, maar dat richtlijn 90/270 – volgens welke iedere werknemer die gewoonlijk gedurende een aanzienlijk deel van zijn normale werktijd gebruikmaakt van beeldschermapparatuur, is blootgesteld aan het risico van problemen met het gezichtsvermogen en overbelasting van de hersenen – is omgezet in nationaal recht bij besluit nr. 1028/2006. Verzoeker heeft betoogd dat artikel 15 van besluit nr. 1028/2006 tot doel heeft te voorkomen dat werknemers de kosten moeten dragen die voortvloeien uit de preventie en de behandeling van beroepsgebreken die tijdens het werk ontstaan, zoals een verslechtering van het gezichtsvermogen. Hij heeft zijn werkgever verzocht de kosten van de bril te betalen, maar dit verzoek werd niet ingewilligd.
- 5 Verweerster heeft zich verweerd door te stellen dat verzoeker niet had aangetoond dat zijn gezichtsproblemen niet konden worden verholpen met normale oftalmologische middelen, en dat de wetgever weliswaar had bepaald dat werknemers een speciaal gezichtscorrectiemiddel moesten krijgen, maar niet dat de waarde daarvan moest worden vergoed.
- 6 De Tribunal Cluj heeft het verzoek van verzoeker afgewezen door te oordelen dat artikel 14 van besluit nr. 1028/2006 weliswaar bepaalt dat werknemers zo nodig speciale correctiemiddelen moeten krijgen, maar niet dat de kosten daarvan moeten worden vergoed.
- 7 Verzoeker heeft tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld bij de Curte de Apel Cluj (rechter in tweede aanleg Cluj, Roemenië).
- 8 Appellant-verzoeker heeft de rechter in hoger beroep verzocht het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) op grond van artikel 267 VWEU te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 9 van richtlijn 90/270.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 9 In de motivering van zijn hoger beroep heeft appellant-verzoeker aangevoerd dat artikel 14 van besluit nr. 1028/2006 bepaalt dat werknemers speciale correctiemiddelen moeten krijgen, waarbij geen grenzen worden gesteld aan de wijze waarop dit gebeurt. Appellant heeft erop gewezen dat de in casu relevante tekst niet uitdrukkelijk vermeldt hoe dergelijke middelen moeten worden verstrekt.
- 10 Hij heeft tevens verklaard dat hij verweerster om informatie had verzocht over de nodige financiële dekking in verband met de verplichting om speciale

correctiemiddelen te verstrekken en dat hem was medegedeeld dat daar geen specifiek budget voor was, waarbij hij werd gewezen op de wetsbepaling die voorziet in een salarisverhoging van 10 % in geval van belastende arbeidsomstandigheden.

- 11 Appellant-verzoeker is van mening dat artikel 9 van de richtlijn moet worden uitgelegd om het geschil te kunnen beslechten en dat het begrip „speciale correctiemiddelen” op EU-niveau uniform moet worden uitgelegd, temeer omdat de richtlijn daarover ook onvoldoende duidelijkheid biedt. Zijns inziens moet worden vastgesteld of corrigerende brillen die voor een beeldscherm worden gebruikt eveneens onder dit begrip kunnen vallen en of deze speciale correctiemiddelen uitsluitend op de werkplek mogen worden gebruikt dan wel ook bij andere activiteiten, in het kader van vrijetijdsbesteding. Hij is voorts van oordeel dat tevens de wijze waarop dergelijke uitgaven worden gedekt uniform moet worden uitgelegd, waarbij wordt verduidelijkt of de werkgever deze kosten voor zijn rekening moet nemen ofwel enkel de betreffende correctiemiddelen dient aan te kopen.
- 12 Appellant-verzoeker stelt dat er in dit verband geen toereikende nationale praktijk bestaat, dat het Hof nooit is verzocht om een prejudiciële beslissing over deze vraag en dat de begrippen in de lidstaten van de Europese Unie verschillend worden uitgelegd.
- 13 Geïntimeerde-verweerster verzoekt om afwijzing van het verzoek om een prejudiciële beslissing aan het Hof op grond dat de Curte de Apel Cluj in civiel arrest nr. 1009/2017 heeft geoordeeld dat het begrip „speciaal correctiemiddel” betrekking heeft op het middel dat een werknemer nodig heeft – en dat uitsluitend op de werkplek wordt gebruikt voor de bediening van apparatuur of werktuig – om zich te beschermen tegen de invloed van schadelijke, gevaarlijke of verontreinigende factoren. Aangezien corrigerende brillen niet alleen op de werkplek maar ook in het dagelijkse leven worden gebruikt, is geïntimeerde-verweerster van mening dat zij niet kunnen worden gelijkgesteld met speciale correctiemiddelen in de zin van artikel 14 van besluit nr. 1028/2006.
- 14 Er bestaat weliswaar geen wettelijke definitie van het begrip „speciale correctiemiddelen”, maar de omschrijving ervan zou zeer nauwkeurig moeten zijn teneinde dit soort middelen te onderscheiden van normale correctiemiddelen – de categorie waartoe corrigerende brillen feitelijk zouden behoren. Uit het enkele feit dat de noodzaak om een corrigerende bril te dragen aan het licht komt bij de medische controle op het werk, kan niet worden afgeleid dat dit middel „speciaal” is in de zin van artikel 14 van besluit nr. 1028/2006.
- 15 Een ander argument in dit verband is de definitie die overeenkomstig artikel 5, onder j), van wet nr. 319/2006 betreffende veiligheid en gezondheid op het werk is vastgesteld voor het begrip „persoonlijke beschermingsmiddelen”. Het speciale correctiemiddel kan daarom alleen het middel zijn dat strikt verband houdt met de uitoefening van de werkzaamheden op de werkplek.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 16 De verwijzende rechter merkt op dat bij gebreke van een definitie in de richtlijn van de begrippen „speciale correctiemiddelen” en „normale correctiemiddelen” niet kan worden beoordeeld welke speciale apparatuur ter correctie van het gezichtsvermogen tot de categorie van door de werkgever te verstrekken correctiemiddelen kan worden gerekend. Daarom moet worden vastgesteld of de uitdrukking al dan niet ook corrigerende brillen kan omvatten.
- 17 Deze rechter acht het bovendien nuttig te verduidelijken of het speciale gezichtscorrectiemiddel als bedoeld in artikel 9 van richtlijn 90/270 uitsluitend op de werkplek of bij het verrichten van arbeidstaken mag worden gebruikt of ook daarbuiten.
- 18 De uitleggingsproblemen vloeien voort uit het feit dat richtlijn 90/270 spreekt van de rechten van de werknemers en de verplichtingen van de werkgevers in het licht van het resultaat van het oftalmologische onderzoek dat aan het begin en in de loop van de arbeidsverhouding wordt uitgevoerd. Bijgevolg zou een mogelijke uitlegging zijn dat, voor zover artikel 9 van de richtlijn een aspect van de arbeidsverhoudingen regelt, het verstrekte correctiemiddel altijd verband moet houden met de arbeidsverhouding, wat impliceert dat het enkel op de werkplek mag worden gebruikt. Er bestaan echter gezichtscorrectiemiddelen, zoals corrigerende brillen (waarvan in casu sprake is), die zowel op de werkplek als daarbuiten kunnen worden gebruikt. Op basis daarvan kan worden geoordeeld dat het relevant is dat het correctiemiddel op de werkplek wordt gebruikt, ongeacht of het daarbuiten ook wordt gebruikt.
- 19 Een ander in casu relevant aspect houdt verband met de krachtens artikel 9 van richtlijn 90/270 op de werkgever rustende verplichting om werknemers speciale correctiemiddelen te verstrekken en vrij te stellen van de daarmee gepaard gaande kosten. Enerzijds vermeldt de richtlijn uitdrukkelijk alleen dat de werkgever gezichtscorrectiemiddelen dient te verstrekken, maar anderzijds wordt een soortgelijk resultaat ook bereikt als de werkgever de prijs van het door de werknemer aangekochte correctiemiddel voor zijn rekening neemt. Deze laatste mogelijkheid heeft bovendien het voordeel dat de werknemer tijdig de nodige maatregelen kan treffen om zijn gezichtsvermogen te corrigeren, zonder dat hij het initiatief van de werkgever daartoe hoeft af te wachten, en vervolgens de werkgever om terugbetaling kan verzoeken.
- 20 Ten slotte rijst in casu de vraag of met de toekenning van een salarisverhoging in verband met arbeidsomstandigheden kan worden geacht te zijn voldaan aan de verplichting om speciale correctiemiddelen te verstrekken. Om te voorzien in dergelijke middelen moet de werkgever immers de bijbehorende kosten voor zijn rekening nemen of – indien dit kan worden bereikt door de prijs van het door de werknemer aangekochte middel terug te betalen – een geldbedrag aan de werknemer betalen. Indien aan de werknemer een verhoging wordt betaald in verband met arbeidsomstandigheden die vermoedelijk ten grondslag liggen aan

het verslechterde gezichtsvermogen, rijst de vraag of dit de werkgever al dan niet ontslaat van zijn verplichting om het correctiemiddel te verstrekken.

WERKDOCUMENT